

Fågelkriget

En animerad saga om den lilla fågeln Oliver som med stort mod - samt med hjälp av lika modiga kompisar - tar upp kampen mot den onde Fagin. En klassisk saga om ont och gott samt om kärlekens kraft.

Rekommenderad från åk 1

En filmhandledning av
MARJA SEILOLA

Handling

Den hemska rovfågeln Fagins skräckvälde råder i skogen. Han rånar andra fåglars bon och dödar de som är i vägen för honom. Han har en medhjälpare, Duvan, som han tvingar att spionera åt honom.

Oliver är en liten fågelpojke vars föräldrar har dödats av Fagin. Oliver själv räddades i sista stund av den godhjärtade Gråsparven som sen både först ruvar honom och sedan matar honom och som på så sätt blir hans fostermamma. Gråsparven bor ihop med Ugglan som är lite lat och ansvarslös men som av respekt och rädsla för Gråsparven ändå hjälper henne i vissa lägen. Under ett besök i staden räddar Gråsparven också en fågelflicka från att hamna i klorna på en katt och tar henne med sig hem till skogen. Olivia, som flickan får heta, och Oliver blir först kompisar och senare, när de vuxit till sig, också kära i varandra. Oliver bestämmer sig tidigt för att hämnas sina föräldrars död och han arbetar hårt för att samla ihop en grupp som vill vara med och slåss mot Fagin. De vuxna finns inte till hands när det gäller och till sist är det bara Oliver, Olivia och de två

mössen Fredrik och Ingolf som tar upp kampen. Just som Oliver håller på att mista livet dyker Duvan upp och attackerar Fagin så att de båda faller ner i lågorna i en brand och dör. Sagan slutar med att Oliver och Olivia får egna ungar.

Liten och modig

Fågelkriget är en filmsaga med ett klassiskt tema: små modiga varelser segrar över ondskan. Samtidigt är det en berättelse som speglar vår egen tid, med miljöfrågor och mångskiftande familjerelationer och med ett samhälle där barn lever ett liv vid sidan om de vuxnas verksamheter. I sin beskrivning av de små personligheterna tar filmaren vara på de humoristiska sidorna hos dem och får många av oss att skratta igenkännande åt deras vedermödor.

- Allvarlig film - rolig film? Finns det någon motsättning mellan dessa beskrivningar av filmen? Vilka allvarliga saker behandlar *Fågelkriget*? Vad vill filmen säga t ex om miljöförstöring eller mobbning? Eller om hur de vuxna ska vara mot barn? Eller om hur man kan våga kämpa mot någon som är större och mäktigare än en själv?

- Ge också exempel på roliga scener i filmen. Det finns ett stort galleri av personer: Oliver, Olivia, Fagin, Duvan, Ugglan, Gråsparven, mössen Fredrik och Ingolf, måsen Armstrong, de två skatorna, fågelskådaren med hunden, stadskatten. Vilka av dessa figurer är med i roliga händelser och på vilket sätt? Vilka av dem beskrivs som goda respektive onda och vilka har både gott och ont inom sig?

En saga om det onda och det goda

Filmens inledning, en sång om de två fåglarna Oliver och Olivia som älskar varandra, följs direkt av de grymma scenerna där Fagin dödar Olivars föräldrar. Som oftast i sagorna berättas inte här heller varifrån det onda kommer och varför den onde är ond. Han bara finns där, hotfull och hemsk. Hans motståndare Oliver är föräldralös, den sistfödde, den minsta av alla fåglar som till en början inte ens kan flyga. Det enda Oliver har mycket av är mod. Han får också hjälp av Olivia och de små mössen. Duvan hjälper Fagin men ändrar sig under slutstriden så att Fagin dör genom hennes ingripande.

- Diskutera Fagin. Beskriv några händelser som visar hans ondskefullhet. Kan man hitta några förklaringar till varför han är så ond? Försök komma ihåg hur de scener ser ut där Fagin är med och hur ljudet låter i dem. Från vilket perspektiv visas Fagin oftast, vilka färger och vilka närbilder används? På vilket sätt får han Duvan att arbeta åt sig? Varför kan man säga att även skatorna hjälper Fagin?

- Beskriv Oliver. Hur kommer han till världen och vad har han för egenskaper? Var får han modet ifrån att kämpa mot Fagin?

Tänk också på Oliver's medhjälpare. Vilka egenskaper har de och varför vill de hjälpa Oliver? Hur kommer det sig att Ingolf kan flyga i slutet av berättelsen?

- Duvan är en sorglig figur, hon är tjock och stammar. Tänk på hur hon behandlas av de andra fåglarna i stan och varför hon har blivit en förrädare och hjälpredda åt Fagin. Hur märks det att hon egentligen inte vill vara spion? Vad är det som får henne att slutgiltigt byta sida i kampen?

- Det är mest de små som vågar gå i närkamp mot Fagin. Tänk efter vad de vuxna (måsen Armstrong, Ugglan och Gråsparven) tyckte om att slåss mot Fagin. Var det någon av dem som var till hjälp på något sätt?

En kärlekssaga

*Högt däruppe bland skogens träd
lever två små fåglar.*

*De sina vingar prövar än
och visar vad de vågar.*

*Grälar om vem som är bäst
och skvallrar sen för mamma.*

*De retas och de kivas
men de två är ändå tillsammans.*

För Oliver är kär i Olivia,

Olivia älskar sin Oliver.

Och varje morgon, och varje afton,

ja, vareviga dag

Oliver och Olivia,

Oliver och Olivia.

Denna sång presenterar för oss filmens kärlekspår. Till en början är de bara kompisar, nästan som syskon eftersom de har gemensamma fosterföräldrar. Oliver är främst besatt av tanken på att hämnas på Fagin och han är envis och ihärdig i allt vad han företar sig. Olivia som har upplevt det hårda livet i stan ställer upp för Oliver och blir också kär i honom. För Oliver blir segern över Fagin på sätt och vis ett mandomsprov och det är inte förrän efter Fagins död som han börjar tänka på en annan framtid.

- Beskriv Olivia. Hur pratar hon? Vad hade hon upplevt i stan innan hon kom till skogen? Ge exempel på hur hon retas med Oliver. Vilka egenskaper hos Oliver kan det tänkas att hon gillar?

- Hur betar sig Oliver mot Olivia? Vilka drag hos Olivia tror ni att Oliver tycker om? Varför vill inte Oliver pussas? Blir Oliver och Olivia kära i varandra samtidigt eller vid olika tidpunkter? När? Försök beskriva bilderna och ljudet i de scener som visar att Oliver och Olivia är kära i varandra.

En berättelse i modern tid

Oliver's och Olivias hemförhållanden, att de inte bor med sina biologiska föräldrar, är inte ovanligt för nutida barn. Många känner säkert också igen livsmönstret som råder mellan Gråsparven och Ugglan: kivandet om arbete och ansvar, fasta roller, smitande och gräl.

- Beskriv fosterföräldrarna Ugglan och Gråsparven, deras dåliga och bra egenskaper. Varför räddar Gråsparven Oliver och Olivia? Hur ser Ugglan på dem? Liknar Ugglan och Gråsparven riktiga mammor och pappor?

Röret är en nattklubb som även Ugglan allt som oftast besöker på nätterna. Där dansar och festar gästerna loss till musik från måsen Armstrongs piano. Att de vuxna så aningslöst kan roa sig samtidigt som avloppsröret öser massor av giftigt vatten från staden direkt ut i havet är en elak men träffande sinnebild över vårt samhälle, som kan få oss att känna både förtvivlan och dåligt samvete.

- Med detta som utgångspunkt kan man resonera om hur mycket vi bryr oss om det som händer i vår omgivning och vad vi kan göra om vi vill värna om en ren miljö.

Veta mer

Svenska naturskyddsföreningen har en avdelning i nästan varje kommun i Sverige. www.snf.se tel 08-702 65 00 På nätet hittar du lätt kontakt med alla lokala kontor. Där finns också en särskild länk för skolan: <http://www.snf.se/snf/lararrum.htm>.

Fältbiologerna är Svenska naturskyddsföreningens ungdomsorganisation. De flesta medlemmarna är mellan 11 och 20 år. Man studerar, gör utflykter, driver miljövardskampanjer, ordnar kurser och läger. Tel 08-31 56 34 www.faltbiologerna.se

Greenpeace är en internationell miljörelse med avdelningar i Sverige. Bra hemsida med många länkar och möjlighet att ställa frågor. www.greenpeace.se tel 08-702 70 70

Produktionsuppgifter

Danmark 1991

Orginaltitel: Fuglekriegen i Kanöfleskoven

Producent: Per Holst

Manus: Bent Haller

Regi & design: Jannik Hastrup

Sångtexter: Sören Kragh-Jacobsen

Svensk text och dialogregi: Per-Arne Ehlin

Röster

Oliver - Ludwig Bell

Olivia - Cecilia Schiöld

Betty - Claire Wikholm

Ugglan - Peter Harryson

Fagin - Jan Blomberg

Duvan - Margreth Weivers

Fredrik - Claes Månsson

Längd: 68 min

Format: Vidfilm 1,66:1

Ljud: Dolby stereo

Censur: Från 7 år

Svensk premiär: 13 december 1991

Distribution

Svenska Filminstitutet, Box 27126, 102 52 Stockholm, tel 08.665 11 00, fax 08-661 18 20 www.sfi.se